Τα δύο πρόσωπα της χαράς και της λύπης (Ιερομ. Χρυσόστομος Κουτλουμουσιανός)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 22 Μαΐου, 2018

Γνωρίζεις πολλούς που θα ήθελαν να τους αναγνωρίζει ο κόσμος από το λυπημένο τους πρόσωπο;

Καθώς επικράτησε σιγά σιγά και ύπουλα η φιλοσοφία της διαφήμισης, μετατοπίζοντας το νόημα **από το σημαντικό στο ασήμαντο, από το βαθύ στο επιφανειακό κι από τη φιλότιμη προσπάθεια στη φυγόπονη ευκολία**, αισθάνθηκα να πνίγομαι στο βούρκο της ασάφειας. (*Σαλβαδόρ δελ Πόθο, 60 Μαθήματα Ζωής από τον Δον Κιχώτη*)

Βούρκος ασάφειας. Οι Πατέρες της Εκκλησίας διακριτικά την αξιοποιούν ως υφολογικό μέσο που έχει την ικανότητα να κεντρίζει περισσότερο το ενδιαφέρον του αναγνώστη και να τον ωθεί εις έρευνα. Όταν όμως η ασάφεια είναι καπνός που θολώνει το μυαλό και βούρκος που πνίγει τη ζωή, τότε τα πράγματα γίνονται επικίνδυνα.

Η ασάφεια, στην οποία αναφέρεται το αρχικό παράθεμα, είναι πλέον μέρος της προσωπικότητάς μας, και έχει γίνει μάλλον αφασία. Στον κοινωνικό μας βίο συνοδεύεται από τη χρήση στερεότυπων και συνθημάτων που αποτελούν τη γλωσσική ταυτότητα του lifestyle. Το lifestyle είναι χαρά. Όλα είναι «τέλεια», όλα «υπέροχα», όλοι εξαιρετικοί κι αγαπημένοι, όλα στον υπερθετικό βαθμό. Δεν υπάρχει μέτρο, σύγκριση, διαβάθμιση, γιατί δεν υπάρχει κρίση και κριτήριο, ούτε άλλωστε έχουν σημασία, γιατί ζούμε στην εποχή της διαφήμισης. Η οποία απλά θέλει κάτι να επιβάλει. Όχι με επιχειρήματα, αλλά **με τη δικτατορία των εντυπώσεων**. Η εικόνα είναι αυτό που μετρά, η «προσωπικότητα», όχι ο χαρακτήρας. Η παγκόσμια αγορά με κάθε επιστημοσύνη επέβαλε αυτό το μοντέλο ως άρθρο πίστεως και συνταγή επιτυχίας. Διότι **ξέρει ότι η χαρά, αυτή η συγκεκριμένη χαρά, είναι εξαιρετικά καταναλωτική. Και εξαιρετικά εξαρτημένη.**

Όλα τέλεια, υπέροχα, κι εμείς χαρούμενοι, αρυτίδωτοι και γελαστοί πάντοτε, ευπροσήγοροι και ανοιχτόκαρδοι, συνάδελφοι και ομόφρονες, ανταγωνιστές έως θανάτου, πανέτοιμοι να σκοτώσουμε συμβολικά τους άλλους και ταυτόχρονα απόλυτα εξαρτημένοι από τη γνώμη τους, ολοπρόθυμοι να φιλήσουμε χέρια που δεν μπορούμε να δαγκώσουμε, χαρούμενοι θλιμμένοι νάρκισσοι. Μα σε τούτο το νευρωσικό χτίσιμο του προσώπου μπορεί ο καθένας να δει τις ρωγμές. **Η θλίψη**

είναι βαθιά και πικρή, είναι ανελέητη ερημιά που αλλάζει ρόλους και προσωπεία για να φανεί κοινωνική. Όσο πιό βαθιά είναι, τόσο περισσότερο εναγωνίως επιδιώκει να πείσει τους άλλους ότι δεν υφίσταται, ακόμη κι αν πρέπει να τους πατήσει στο σβέρκο.

Αν μιλάμε για Χριστιανούς, ναι, μπορεί να ισχύουν τα ίδια, με μόνη διαφορά ότι εδώ όλα γίνονται στο όνομα του Χριστού ή (για να μην είμαστε εκτός θεολογικής μόδας) να γίνονται ευχαριστιακά. Ζούμε την «πληρότητα της αγαπητικής ελευθερίας» μέχρι να μας πατήσουν τον κάλο ή να αμφισβητήσουν κάτι από το πρόσωπό μας. Και οι μαθητές του Χριστού μετατρεπόμαστε σε φανφαρόνους με πατερικά η (συνηθέστερο) μεταπατερικά τσιτάτα, φορεμένα χαμόγελα πληρότητας και ικανή θέληση για δύναμη.

Ένας αλλοεθνής αλεβίτης, άνθρωπος καλλιεργημένος, του κόσμου τούτου, είπε κάποτε στον γράφοντα: «Με ενδιαφέρει η Ορθοδοξία. Αλλά η Ορθοδοξία των ταπεινών αγίων, όχι η Ορδοδοξία-The Coca-Cola Company. Μπορείτε να μου τη δείξετε;». Δεν προσβλήθηκα καθόλου. Η διαφήμιση έχει μπει στη ζωή των Ορθοδόξων, φέροντας μαζί της ασάφεια και αφασία, **το κυνήγι του εύκολου και άμεσου**, τυφλές συμπεριφορές και οράματα προσωπικής επιτυχίας, δύναμης και δόξας (αφού είμαστε «κοινωνία προσώπων»). **Πίσω απ' αυτά βρίσκεται πολλή θλίψη**.

Υπάρχει όμως και μια θλίψη αγαθή, ή μάλλον λύπη, η οποία δεν συνθλίβει, αυτή που αναδύεται από την ευαίσθητη καρδιά. Αυτή που στρέφει προς τα έσω με ειλικρίνεια, που σμιλεύει τον χαρακτήρα, που βοηθά στην αυτογνωσία αλλά και στην ενσυναίσθηση.

Οι Πατέρες αποδέχονται τη θλίψη, όπως αποδέχονται και τη χαρά και όλο το ανθρώπινο. Δεν διστάζουν να πουν ότι η αληθινή χαρά είναι ακόμη βαθύτερη. **Πρέπει λοιπόν να σκάψεις και να ιδρώσεις για να τη βρεις** , όπως βρίσκεις ένα μαργαριτάρι θαμμένο σε ρουμανιασμένο χωράφι. **Όσο καθαρίζεις και εμβαθύνεις, αρχίζεις και διακρίνεις ότι η χαρά είναι η φυσική κατάσταση του ανθρώπου. Αυτή η χαρά δεν είναι εξωστρεφής και εξαρτημένη, δεν εξορκίζει τη λύπη, είναι χαρά που βρέθηκε μέσα από τον σταυρό, όχι παραμύθιασμα, αλλά έλεγχος πραγμάτων μη βλεπομένων.**

Οι Πατέρες βλέπουν με υποψία και τη χαρά και τη λύπη ως εξωτερικές εκδηλώσεις. Γιατί ψεύδος και υποκρισία μπορεί να υπάρχει και στη μία και στην άλλη. Γι' αυτό και ο Χριστός λέει, μη φαίνεσθε σκυθρωποί για να δείξετε ότι νηστεύετε. Και **το προσωπείο της λύπης είναι ναρκισσιστικό, είναι εργαλείο στα χέρια εκείνου που θέλει να είναι το κέντρο του ενδιαφέροντος** , να αποσπά τον οίκτο και τη συμπάθεια, γιατί έτσι αισθάνεται ότι αποκτά νόημα και υπόσταση, και

γιατί έτσι ικανοποιεί τα θελήματά του. Σήμερα νομίζω ο Κύριος θα έλεγε το αντίθετο: **μη φαίνεσθε και πολύ γελαστοί, όπως κάνουν οι υποκριτές για να φανούν αυτάρκεις και ευτυχισμένοι**.

Ο αληθινός άνθρωπος είναι ο άνθρωπος της χαρμολύπης. Λυπημένος στη λύπη τού πλησίον, χαρούμενος στη χαρά εκείνου. Λυπημένος για τις δικές του αμαρτίες, χαρούμενος για τη μετάνοιά του. Λυπημένος για την αδικία στον κόσμο, χαρούμενος για την ανάσταση. Και κάτι παραπάνω. Έτοιμος να υπερβεί και τη λύπη και τη χαρά ως συναισθήματα, προκειμένου να προχωρήσει σε μεγάλες πράξεις, σε μεγάλα ναι ή όχι, που μπορεί μόνο ο Θεός να γνωρίζει. Η χαρμολύπη του είναι αληθινή, δεν διαφημίζεται. Χωρά όλον τον κόσμο, αλλά δεν τη χωρά ο κόσμος...

(Πηγή: koutloumous.com*)*